
ΣΕΒ: Προεκλογική αβεβαιότητα και μικτές τάσεις στις επιχειρηματικές προσδοκίες

2019/02/11 16:40 στην κατηγορία LOGISTICS

Οι προκλήσεις για την ελληνική οικονομία αυξάνονται, καθώς η χώρα έχει εισέλθει σε προεκλογική περίοδο, αναφέρει ο ΣΕΒ το μηνιαίο δελτίο οικονομικής δραστηριότητας.

Η άνοδος της καταναλωτικής εμπιστοσύνης ευνοεί τις εξελίξεις στο λιανικό εμπόριο και αποτυπώνει τις συνθήκες αύξησης της απασχόλησης και των μισθών, αν και, σε κάποιο βαθμό, σχετίζεται και με τις προσδοκίες που δημιουργούν οι προεκλογικές παροχές, όπως συμβαίνει κάθε φορά που γίνονται εθνικές εκλογές.

Οι εκλογές το 2019 κρατούν σε στάση αναμονής τους επενδυτές, γεγονός που δεν ευνοεί την εισροή κεφαλαίων για πραγματοποίηση επενδύσεων

Οι επιχειρήσεις στη βιομηχανία, τις κατασκευές και τις υπηρεσίες, που επηρεάζονται περισσότερο και από τις διεθνείς εξελίξεις, δείχνουν να τηρούν επίσης μία στάση αναμονής, διαμορφώνοντας μικτές τάσεις.

Πιστικά προβλήματα όπως αυτό των “κόκκινων” δανείων και ο κίνδυνος νέου δημοσιονομικού εκτροχιασμού, λόγω κρίσιμων επικείμενων δικαστικών αποφάσεων δεν επιτρέπουν εφησυχασμό.

Στην ΕΕ-28 και στην Ευρωζώνη το οικονομικό κλίμα συνέχισε να επιδεινώνεται τον Ιανουάριο του 2019, κυρίως λόγω της περαιτέρω εξασθένησης των προσδοκιών στη βιομηχανία και τις υπηρεσίες, ενώ σημειώθηκε ελαφρά ανάκαμψη στο λιανικό εμπόριο και την καταναλωτική εμπιστοσύνη.

Με βάση τις [χειμερινές οικονομικές προβλέψεις της Κομισιόν](#), ο ρυθμός ανάπτυξης στην ΕΕ-28 και την Ευρωζώνη θα περιοριστεί **το 2019 σε +1,5% και +1,3%** αντίστοιχα, από +1,9% το 2018 και +2,4% το 2017, με την οικονομία της Ιταλίας να υφίσταται τη μεγαλύτερη επιβράδυνση (+0,2% το 2019 από +1,8% το 2018 και +1,6% το 2017).

Για το ελληνικό ΑΕΠ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διατήρησε αμετάβλητες, σε σχέση με την [Έκθεση Ενισχυμένης Εποπτείας](#) του Νοεμβρίου του 2018, τις προβλέψεις της **σε +2,2% το 2019 και +2,3% το 2020**, κάνοντας λόγο για δυναμική συμβολή των εξαγωγών και της ιδιωτικής κατανάλωσης.

Στο ίδιο μήκος κύματος, οι διεθνείς οίκοι Standard & Poor's (S&P) και Fitch διατήρησαν αμετάβλητη την αξιολόγησή τους για την πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας με θετικές προοπτικές.

Η Standard & Poor's προβλέπει υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης (+2,4% την περίοδο 2019-2022) από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης, ως αποτέλεσμα κυρίως της ενίσχυσης της εγχώριας ζήτησης παράλληλα με ισχυρές εξαγωγικές επιδόσεις.

Image not found or type unknown

Αναφορικά, πάντως, με τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η χώρα, τονίζεται η επισφαλής ανταγωνιστικότητα και η πιθανή ανατροπή των μεταρρυθμίσεων στα εργασιακά, την ώρα που λόγω των επικείμενων εκλογών **ενδέχεται να σημειωθούν καθυστερήσεις σε τομείς όπως οι ιδιωτικοποιήσεις**, η αύξηση της αποδοτικότητας του συστήματος απονομής δικαιοσύνης και η περαιτέρω βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Ειδικότερα:

- Το **οικονομικό κλίμα** παρουσίασε μικρή επιδείνωση τον Ιανουάριο του 2019 (στις 99,6 μονάδες από 100,9 τον προηγούμενο μήνα και 101,4 τον Ιανουάριο

του 2018), κυρίως λόγω της πτώσης των προσδοκιών στις υπηρεσίες, ενώ στη βιομηχανία, το λιανικό εμπόριο και τις κατασκευές το κλίμα βελτιώθηκε ελαφρά.

- Η **καταναλωτική εμπιστοσύνη** βελτιώθηκε για 7ο συνεχόμενο μήνα (στις -28,3 μονάδες, από -31 τον προηγούμενο μήνα και -47,8 τον Ιανουάριο του 2018), με τα νοικοκυριά να εμφανίζονται περισσότερο αισιόδοξα για την οικονομική τους κατάσταση, ενώ βελτιώνεται και η πρόθεσή τους για μείζονες αγορές (έπιπλα, ηλεκτρικές συσκευές κλπ).
- Η **παραγωγή στη μεταποίηση** πλην πετρελαιοειδών συνέχισε να αυξάνεται τον Δεκέμβριο του 2018 (+0,2%), διατηρώντας θετική τάση, αν και ο ρυθμός ανόδου παρουσιάζει επιβράδυνση από τις αρχές του 2018 (+2,0% στο σύνολο του έτους, επιπλέον αύξησης +3,7% το 2017). Σημειώνεται ότι οι επιχειρηματικές προσδοκίες στη βιομηχανία παρουσίασαν κάμψη το τελευταίο τρίμηνο του έτους, ακολουθώντας τις διεθνείς εξελίξεις, ενώ τον Ιανουάριο του 2019 βελτιώθηκαν οριακά. Συνολικά, το 2018 η παραγωγή στους περισσότερους κλάδους κινείται ανοδικά, ιδίως στους κλάδους φαρμάκου (+16,5%), Η/Υ και ηλεκτρονικών προϊόντων (+14,2%) και επίπλων (+14,4%). Αύξηση σημείωσε επίσης η παραγωγή ποτών (+6,8%), χημικών προϊόντων (+4,4%) και βασικών μετάλλων (+3,3%). Αντίθετα, η παραγωγή στον κλάδο των τροφίμων εμφανίζει αποδυνάμωση (-0,4%), ενώ σημαντική πτώση καταγράφηκε στην παραγωγή καπνού (-25,8%) και ηλεκτρολογικού εξοπλισμού (-16,2%).
- Οι συνολικές **εξαγωγές αγαθών** ανήλθαν σε €33,4 δισ. το 2018, παρουσιάζοντας αύξηση +15,7% (+10,7% εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών) σε σύγκριση με το 2017. Η θεαματική άνοδος των εξαγωγών αποτέλεσε τον κύριο μοχλό ανάπτυξης το 2018, παρά την εξασθένιση που παρατηρήθηκε στο διεθνές εμπόριο αγαθών και των τάσεων προστατευτισμού που διαμορφώθηκαν. Παρόλα αυτά, το μερίδιο των ελληνικών εξαγωγών, εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών που καταγράφουν δυναμικούς ρυθμούς επέκτασης, στις παγκόσμιες εξαγωγές μειώθηκε σημαντικά στα χρόνια της κρίσης, αν και ο βαθμός διεύδυσης της ελληνικής οικονομίας στην παγκόσμια αγορά έχει αρχίσει τα τελευταία χρόνια να ανακάμπτει, απέχοντας όμως σημαντικά από τα προ κρίσης επίπεδα (δείτε περισσότερα [εδώ](#)).
- Ο **όγκος λιανικών πωλήσεων** πλην καυσίμων σημείωσε αύξηση +4% τον Νοέμβριο του 2018 σε ετήσια βάση, έπειτα από πτώση -3,6% τον προηγούμενο μήνα. Σημειώνεται ότι η πτώση του όγκου λιανικών πωλήσεων τον Οκτώβριο του 2018 ακολούθησε την επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο κατά τον ίδιο μήνα και μπορεί να αποδοθεί στη λήξη της τουριστικής περιόδου και τις αυξημένες φορολογικές υποχρεώσεις των νοικοκυριών. Από την άλλη πλευρά, οι ενδιάμεσες χειμερινές εκπτώσεις τον Νοέμβριο φαίνεται ότι συνέβαλαν στην ανάκαμψη των λιανικών πωλήσεων, ενώ οι επιχειρηματικές προσδοκίες στο λιανικό εμπόριο κινούνται θετικά μέχρι και τον Ιανουάριο του 2019. Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν - Νοε 2018, ο όγκος

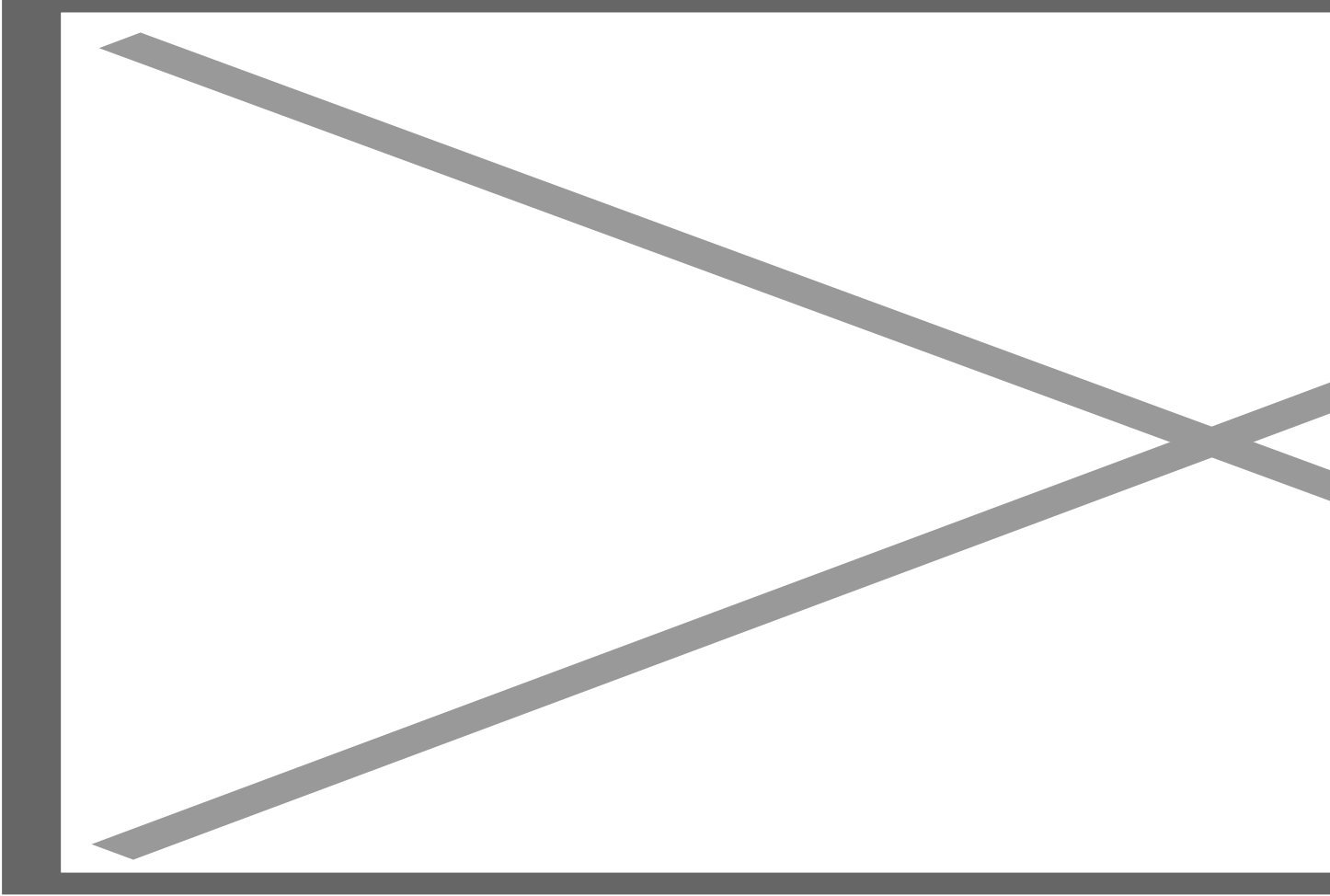
λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων αυξήθηκε κατά +1,9%, επιπλέον αύξησης +1,2% το αντίστοιχο διάστημα του 2017, με τις περισσότερες κατηγορίες καταστημάτων να καταγράφουν θετικές μεταβολές. Δεδομένης της βελτίωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης και των επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο, ο όγκος λιανικών πωλήσεων αναμένεται να κινηθεί ανοδικά τους επόμενους μήνες.

- Οι **εισπράξεις από υπηρεσίες** αυξήθηκαν κατά +20,6% τον Νοέμβριο του 2018, κυρίως λόγω της ανόδου του τουρισμού (+42,5% οι εισπράξεις και +6,2% οι αφίξεις) και της καλής πορείας των εισπράξεων από μεταφορές (+19,9%), ενώ και οι εισπράξεις από λοιπές υπηρεσίες αυξήθηκαν κατά +9,1%. Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν - Νοε 2018, το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών αυξήθηκε κατά +€1,3 δισ., με τις αφίξεις και τις τουριστικές εισπράξεις να αυξάνονται κατά +10,6% και +9,7% αντίστοιχα.
- Οι **καταθέσεις των νοικοκυριών** σημείωσαν άνοδο +€2,3 δισ. τον Δεκέμβριο του 2018, γεγονός το οποίο αποδίδεται κυρίως στην καταβολή των αγροτικών επιδοτήσεων, ύψους περίπου €2 δισ., και του δώρου Χριστουγέννων στους μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα. Παράλληλα, η μηνιαία ροή καταθέσεων των επιχειρήσεων ήταν θετική κατά +€1,2 δισ., κυρίως λόγω του κλεισίματος των βιβλίων του οικονομικού έτους. Συνολικά, από τον Ιούλιο του 2015, όταν επιβλήθηκαν τα capital controls, η σωρευτική αύξηση των καταθέσεων των νοικοκυριών διαμορφώνεται σε €10 δισ., όσο περίπου και των επιχειρήσεων (€9,3 δισ.). Σημειώνεται ότι η σταθερή αύξηση των καταθέσεων το 2018, σε συνδυασμό με τον αρνητικό ρυθμό χρηματοδότησης κατά το μεγαλύτερο μέρος του έτους, οδήγησε στην μείωση της παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα κάτω από το όριο των €2 δισ., σηματοδοτώντας ουσιαστικά την απεξάρτηση των ελληνικών τραπεζών από τον μηχανισμό έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA).
- Παράλληλα, τον Δεκέμβριο του 2018 ο **ρυθμός χρηματοδότησης των επιχειρήσεων** επέστρεψε σε θετικό έδαφος (+0,3%) έπειτα από 9 μήνες αρνητικής μεταβολής. Αντίθετα, ο ρυθμός επέκτασης της χρηματοδότησης των νοικοκυριών παρέμεινε αρνητικός (-2,8% στα στεγαστικά δάνεια και -0,8% στα καταναλωτικά).
- Το **ποσοστό ανεργίας** διαμορφώθηκε σε 18,5% τον Νοέμβριο του 2018, από 18,7% τον προηγούμενο μήνα και 21,1% τον Οκτώβριο του 2017, με τον αριθμό των ανέργων να υποχωρεί σε 875,2 χιλ., από 1 εκατ. περίπου τον αντίστοιχο μήνα του 2017. Παράλληλα, κατά το 2018 αυξήθηκαν οι καθαρές προσλήψεις (προσλήψεις μείον αποχωρήσεις) κατά 141 χιλ., επιπλέον 143.5 θέσεων εργασίας το 2017. Ωστόσο, οι εγγεγραμμένοι μακροχρόνια άνεργοι μειώνονται με αρκετά αργό ρυθμό (531,4 χιλ. τον Δεκέμβριο του 2018, από 535,3 χιλ. τον Δεκέμβριο του 2017).

Η συνολική εικόνα που συνθέτουν οι παραπάνω εξελίξεις είναι εν γένει θετική, καταλήγει ο ΣΕΒ.

Σε κάθε περίπτωση η συγκυρία δεν επιτρέπει εφησυχασμό και απαιτεί την άμεση αντιμετώπιση προκλήσεων, όπως του ζητήματος των κόκκινων δανείων, της πλήρους άρσης των capital controls και της αντιμετώπισης των δημοσιονομικών κινδύνων που ενδεχομένως προκύψουν λόγω προεκλογικών παροχών και επικείμενων δικαστικών αποφάσεων που μπορεί να ανατρέψουν τις περικοπές συντάξεων στο παρελθόν.

Image not found or type unknown

Επίσης, υπάρχουν ουσιαστικές καθυστερήσεις στην απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, και, ειδικότερα, στον τομέα της πώλησης των λιγνιτικών μονάδων της ΔΕΗ, που απαιτούν επίσπευση των διαδικασιών.

Όχι μόνο για τη μείωση του υψηλού κόστους ενέργειας για τις επιχειρήσεις μέσω αυξανόμενου ανταγωνισμού, αλλά και λόγω υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η χώρα σε σχέση με την ελάφρυνση του χρέους μεσοπρόθεσμα

Απαιτείται η λήψη μέτρων προκειμένου η αύξηση του κατώτατου μισθού και η κατάργηση του υποκατώτατου μισθού να μην έχουν επιπτώσεις στην απασχόληση

Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν τη μείωση της φορολογίας της εργασίας και των εισφορών καθώς επίσης και τον εξορθολογισμό της υποχρεωτικής διαίτησας.